

וְעֵיילָה לְאָדָם, הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיִּבְנֶן יי' אֱלֹהִים
 אֶת הַצִּלְעַ אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. תָּא חֲזִי,
 מַה כְּתִיב לְעֵילָא, וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו. מָאי אֶחָת.
 כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (שיר השירים ו) אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תַמָּתִי
 אֶחָת הִיא לְאִמָּה. מִצִּלְעוֹתָיו: מְסֻרְוֵי. כְּמַה דְאַתְּ
 אָמַר, (שמות כו) וּלְצִלְעַ הַמִּשְׁכָּן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, קְדֻשָּׁא בְרִיךְ הוּא נִשְׁמָתָא עֲלָאָה
 יְהִיב בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכִלְיָל בֵּיהּ חֲכָמָתָא וְסִכְלָתָנּוּ,
 לְמַנְדַּע כִּלְיָא. מָאן אַתְרַ יְהִיב בֵּיהּ נִשְׁמָתָא. ר' יִצְחָק
 אָמַר, מֵאַתְרַ דְּשָׂאָר נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין קָא אַתְיִין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מֵהֲכָא. דְכְתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, מָאן הָאָרֶץ. מֵהֵהוּא אַתְרַ
 דְּמִקְדָּשָׁא אֲשֶׁתִּכַּח בֵּיהּ. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סְתָם,
 דָּא נֶפֶשׁ דְּאָדָם קְדֻמָּאָה דְכִלְיָא.

לשון הקודש

והשכל כְּדִי לְדַעַת הַכֹּל. מֵאִיזָה מְקוּם
 נִתְּנָן בּוֹ נִשְׁמָה? רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִמְּקוּם
 שְׂשֻׁאָר הַנְּשָׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בָּאוֹת.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִכָּאן, שְׂכַתְנוֹב (בראשית
 א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. מִי זֶה הָאָרֶץ?
 מֵאוֹתוֹ מְקוּם שְׁהַמְקֻדָּשׁ נִמְצָא בּוֹ. נֶפֶשׁ
 חַיָּה – נֶפֶשׁ חַיָּה סְתָם, זֶה נֶפֶשׁ שֶׁל אָדָם
 הֶרְאִישׁוֹן שֶׁל הַכֹּל.

וַיִּבְנֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצִּלְעַ אֲשֶׁר לָקַח מִן
 הָאָדָם לְאִשָּׁה. בֵּא רְאָה מַה כְּתוּב
 לְמַעְלָה? וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו. מַה זֶה
 אֶחָת? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ו) אֶחָת הִיא
 יוֹנְתִי תַמָּתִי אֶחָת הִיא לְאִמָּה. מִצִּלְעוֹתָיו
 – מִצִּלְעוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כו) וּלְצִלְעַ
 הַמִּשְׁכָּן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְּנָן
 נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה בְּאָדָם, וְכִלְיָל בֵּיהּ חֲכָמָה

רְבִי הֵיִיא אָמַר, אָדָם הָוָה יִדַע חֲכָמָתָא עֲלָאָה,
 וַתִּיר מִמְּלֹאכֵי עֲלָאֵי, וַחֲוָה מִסְתַּכַּל בְּכֹלָא,
 וַיִּדַע וְאִשְׁתְּמוּדַע לְמֵאֲרִיָה, וַתִּיר מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי
 עֲלָמָא. בְּתַר דְּחָב, אִסְתִּימוּ מִנִּיהּ מִבּוּעֵי דְחֲכָמָתָא,
 מַה כְּתִיב (נ"א מִמָּה דְכְתִיב) (בראשית ג) וַיִּשְׁלַחֵהוּ יי' אֱלֹהִים
 מִן עַדְן לְעִבּוּד אֶת הָאָדָמָה.

רְבִי אַבָּא אָמַר, אָדָם תְּרַאשׁוֹן מִדְּכַר וְנוֹקְבָא
 אִשְׁתַּכַּח, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵינוּ, וְעַל דָּא,
 דְּכַר וְנוֹקְבָא אֲתַעְבִּידוּ בְּחָדָא, וְאֲתַפְּרְשׁוּ לְבַתָּר. וְאִי
 תִימָא, הָא דְאָמַר הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם. הַכִּי
 הוּא וְדָאֵי, וְדָא הוּא נִוְקְבָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אִשְׁתַּתַּף עִמָּה, וְדָא הוּא דְכַר וְנוֹקְבָא, וְכֹלָא הוּא
 מְלָה חָדָא.

לשון הקודש

וּנְקֵבָה נִמְצָא, וְהוּ שְׁכַתוּב (שם א) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ.
 וְעַל זֶה זָכַר וּנְקֵבָה נַעֲשׂוּ בְּאֶחָד, וּנְפָרְדוּ
 אַחַר כֵּן. וְאִם תֹּאמַר, זֶה שֶׁאָמַר הָאָדָמָה
 אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם – כֵּן הוּא וְדָאֵי, וְזוּהִי
 הַנְּקֵבָה, וְהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְׁתַּתַּף
 עִמָּה, וְזוּהוּ זָכַר וּנְקֵבָה, וְהַכֵּל דְּכַר אֶחָד.

רְבִי הֵיִיא אָמַר, אָדָם הָוָה יִדַע חֲכָמָה
 עֲלִיוְנָה יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת, וְהָיָה
 מִסְתַּכַּל בְּכָל, וַיִּדַע וְנוֹדַע לְרַבּוֹנוּ יוֹתֵר
 מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. לְאַחַר שְׁחִטָּא
 נִסְתִּמוּ מִמֵּנוּ מַעֲיִנּוֹת הַחֲכָמָה. מַה
 כְּתוּב? (מִמָּה שְׁכַתוּב) (שם ג) וַיִּשְׁלַחֵהוּ ה'
 אֱלֹהִים מִן עַדְן לְעִבּוּד אֶת הָאָדָמָה.
 רְבִי אַבָּא אָמַר, אָדָם תְּרַאשׁוֹן מִזְכָּר

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה, אֵינּוֹן דְּכַלְיָלָן דָּא
 בְּדָא וְלֹא אֶתְפְּרָשָׁאן דָּא מִן דָּא וְלַעֲלָמִין
 אֵינּוֹן בְּחִבּוּבָא, בְּרַעוּתָא חָדָא, דְּמִתְמָן אֶשְׁתַּכְּחוּ
 (נ"א אֶתְמַשְׁכוּ) מְשִׁיבֵן דְּנַחֲלִין וּמְבוּעֵין לְאַסְתַּפְקָא כְּלָא,
 וְלִבְרָכָא כְּלָא, לָא כְּדִיבּוּ מִימֵי מְבוּעֵין, כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימֵי
 וְעַל דָּא וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דְּבִגְנֵי כֶּד, מְלַפָּא קַדִּישָׁא
 מְשִׁיךְ וְאַחֲסִין לְתַתָּא, וְאַתְעַר יְמִינָא לְמַעַבְדַּ נְסִין.

זֶה אֵלֵי וְאַנְהוּ. דָּא צְדִיק, דְּמֵינָה נְפָקִין בְּרַכָּאן
 בְּזוּגָא. וְאַנְהוּ: בְּהָהוּא אֶתְר דְּחִבּוּבָא
 אֶשְׁתַּכַּח בֵּיתָא, וְדָא הוּא מְקַדְשָׁא. אֱלֹהֵי אָבִי
 וְאַרְמְמָנְהוּ, מֹשֶׁה קָאֲמַר דָּא, לְגַבֵּי אֶתְר דְּלוֹאֵי
 אֶתִּין מֵהָהוּא סְטָרָא וְעַל דָּא (הוה) שְׁלִימוּתָא דְּכְלָא
 הוּא בְּהָהוּא אֶתְר. (נ"א בְּהַאי קְרָא).

לשון הקודש

ומתעורר הימין לעשות נסים.
 זֶה אֵלֵי וְאַנְהוּ - זֶה צְדִיק, שְׂמַמְנוּ
 יוצאות ברכות בזווג. וְאַנְהוּ - בָּאוּתוּ
 מְקוּם שְׂנַמְצָאָת בּוּ חִבּוּבָא, וְזֶה
 הַמְקַדֵּשׁ. אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְמָנְהוּ - מֹשֶׁה
 אָמַר אֵת זֶה לְמְקוּם שְׁהַלּוּיִם בָּאִים
 מֵאוּתוּ צַד, וְעַל זֶה (הוה) שְׁלִמוּת הַכֹּל הוּא
 בָּאוּתוּ מְקוּם (בְּזֶה הַפְּסוּק).

רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה, אוֹתָם
 הַכּוֹלָלִים זֶה בְּזֶה וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה,
 וְלַעֲלָמִים הֵם בְּחִבּוּבָא, בְּרַצוֹן אַחַד,
 שְׂמַשֵּׁם נִמְצָאוּת (נִמְשָׁכוּ) מְשׁוּיכוֹת הַנְּחָלִים
 וְהַמְעִינּוֹת לְסַפֵּק לְכָל וְלִבְרֹךְ אֵת הַכֹּל,
 לֹא מְכַזְּבִים מִימֵי הַמְעִינּוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר
 (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ
 מִימֵי, וְעַל זֶה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, שְׁבִשְׁבִיל
 כֶּד הַמְלֶכֶד הַקְּדוּשׁ מוֹשֶׁךְ וּמוֹרִישׁ לְמִטָּה,

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, דָּא מַלְכָּא
 קַדִּישָׁא, וְהָכִי הוּא. וּמִנְלָן. מִקְרָא אַחֲרֵינָא
 אֲשַׁבְּחָנָא לֵיה, דְּכַתִּיב, (ישעיה י"ב) כִּי עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה יִי
 וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, מִמִּשְׁמַע דְּקֹאֲמַר יִי וַיְהִי לִי
 לִישׁוּעָה, (דף נ"ה ע"ב) דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה וְגו', (שמות טו) ר' חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר,
 בְּהַאי קְרָא דְכַתִּיב, (משלי יז) בְּכָל עֵת אוֹהֵב
 הָרַע וְאֵח לְצָרָה יוֹלֵד. בְּכָל עֵת אוֹהֵב הָרַע, דָּא
 קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב בֵּיה (משלי כז) רַעְדָּ וְרַע
 אַבִּיךָ אֶל תַּעֲזוֹב.

וְאֵח לְצָרָה יוֹלֵד, בְּשַׁעֲתָא דִּיעִיקוֹן לָךְ שִׁנְאָד,
 קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה אָמַר, (תהלים קכב) לְמַעַן
 אֲחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ, דִּישְׂרָאֵל, אֲקָרוּן
 אֲחִים וְרַעִים לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. יוֹלֵד מַהוּ, וְכִי

לשון הקודש

עת אהב הרע ואח לצרה יולד, בכל עת
 אהב הרע - זה הקדוש ברוך הוא,
 שכתוב בו רעד ורע אביך אל תעזב.
 ואח לצרה יולד - בשעה שיציקו לך
 שונאים, מה אומר הקדוש ברוך הוא?
 (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא
 שלום בך, שישראל נקראים אחים
 ורעים לקב"ה. יולד מה זה? וכי עכשו

רבי יצחק אמר, ויהי לי לישועה - זה
 המלך הקדוש, וכה הוא. ומנין לנו?
 מקרא אחר מצאנו לו, שכתוב כי עזי
 וזמרת זה ה' ויהי לי לישועה. ממשמע
 שאמר ה' ויהי לי לישועה - זה המלך
 הקדוש.

עזי וזמרת זה וגו'. רבי חזקיה פתח
 ואמר, בפסוק זה שכתוב (משלי יז) בכל

הַשְּׂתָא יוֹלֵד. אֵלָא בְּשַׁעְתָּא דְעַקְתָּא יוֹלֵד בְּעֵלְמָא,
אָח יֵהֵא לְקַבְלָךְ, לְשׁוֹבָא לָךְ מִכָּל אֵינּוֹן דְעַקִּין לָךְ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יוֹלֵד: דְּמִלְפָּא קַדִּישָׁא יִתְעַר
בְּהַאי עֵז, לְנִקְמָא לָךְ מֵאוּמִין, לְיִנְקָא לָךְ
מֵאִימָא, בְּתַחֲוֵא סְטָרָא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, עֵזִי וְזַמְרַת
יְהִי וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. לְאַתְעָרָא גְבוּרָאן לְקַבֵּל אוּמִין
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

רַבִּי יִיסָא פִּתַח וְאָמַר, כְּמָה אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ
לְרַחֲמָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְהָא לִית
לִיה פּוֹלְחָנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (אֵלָא) (כְּמָה)
רַחֲמוּתָא. וְכָל מָאן דְרַחֲמִים לִיה, וְעָבִיד פּוֹלְחָנָא
בְּרַחֲמוּתָא, קָאֲרִי לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחֲמָא.
אִי הָבִי, כְּמָאִי אוֹקִימְנָא הֵינִי קָרָאִי, רַעְדָּ וְרַע אָבִיד
אֵל תַּעֲזוּב. וּכְתִיב (מְשֻׁלֵי כַה) הוֹקֵר רַגְלָךְ מִבֵּית רַעְדָּ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

רַבִּי יִיסָא פִּתַח וְאָמַר, כְּמָה יֵשׁ לְאָדָם
לְאַהֲבָא אֶת הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁתַּרְי אִין
לָךְ עֲבוּדָה לְקוּדֵשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֵלָא (כְּמָה)
אֵלָא אַהֲבָה, וְכָל מִי שְׂאוּהֵב אוֹתוֹ
וְעוֹשֶׂה עֲבוּדָתוֹ בְּאַהֲבָה, קוֹרָא לוֹ
הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא אָהוּב. אִם כֵּן, כְּמָה
בְּאַרְנֵנו פְּסוּקִים אֵלּוֹ - רַעְדָּ וְרַע אָבִיד
אֵל תַּעֲזוּב, וּכְתוּב (מְשֻׁלֵי כַה) הוֹקֵר רַגְלָךְ
מִבֵּית רַעְדָּ?

יוֹלֵד? אֵלָא בְּשַׁעְתָּא שְׁנוּלְדַת צָרָה בְּעוֹלָם,
יְהִי אָח בְּנִגְדָךְ לְהַצִּיל אוֹתָךְ מִכָּל
אוֹתָם שְׂמַצִּיקִים לָךְ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יוֹלֵד - שְׁתַּמְלָךְ
הַקּוּדֵשׁ יִתְעוֹרֵר בְּעוֹ הַזֶּה לְנַקֵּם לָךְ
מִתְּאֻמוֹת, לְהִינִיק לָךְ מִתְּהָאם בְּאוֹתוֹ צַד,
כְּמוֹ שְׂנֵאמַר עֵזִי וְזַמְרַת יְהִי וַיְהִי לִי
לִישׁוּעָה. לְעוֹרֵר גְּבוּרוֹת בְּנִגְדֵי אֻמוֹת
עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.

אֵלֶּא הָא אִיְקָמוּהָ תַּבְרִיָא, הֵאִי קָרָא (ס"א בְּעוֹלוֹת

וּשְׁלָמִים וְהֵאִי בְּחֻטָּאוֹת וְאִשְׁמוֹת וּבְתִיב וכו') בְּעוֹלוֹת כְּתִיב.

הַשְּׂתָא, רַעַךְ וְרַע אָבִיךָ אֵל תַּעֲזוּב, לְמַפְלַח לִיָּה,

וְלֹא־תִדְבַקָא בֵיה, וְלִמְעַבְד פְּקוּדוֹי. אֵל תַּעֲזוּב וְדָאִי.

וְהֵא דְאִתְמַר הוֹקֵר רַגְלֶךָ מִבֵּית רַעַךְ. כְּלוֹמַר הוֹקֵר

יַעֲרֶךָ, דִּלָּא יִרְתַּח לְקַבְּלֶךָ, וְלָא יִשְׁלוּט בְּךָ, וְלָא

תַּעֲבִיד הִרְהוּרָא אַחֲרָא. מִבֵּית רַעַךְ, מָאן בֵּית רַעַךְ.

דָּא נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, דְּאָעִיל בָּה רַעַךְ וַיִּהְבֶּה בְּגוּף.

וְעַל דָּא פּוֹלְחָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְרַחֲמָא לִיָּה

בְּכָלֵא, כְּמָה דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ.

זֶה אֵלַי וְאֶנְוְהוּ, דְכָל יִשְׂרָאֵל חָמוּ עַל יָמָא, מַה

דְּלָא חָמָא יַחְזִקָאֵל נְבִיאָה, וְאִפִּילוּ אִינוּן עוֹפְרֵי

דְּבַמְעֵי אַמְהוּן, הוּוּ חָמָאן וּמִשְׁבַּחַן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא, וּבְלָהוּ הוּוּ אִמְרִין זֶה אֵלַי וְאֶנְוְהוּ אֱלֹהֵי אָבִי

וְאֶרְוִמְנָהוּ, כְּמָה דְאֵתְ דְאָמַר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אֵלֶּא, הֵרִי בְּאֵרוּהָ הַחֲבָרִים, פְּסוּק וְזֶה

(בְּעוֹלוֹת וּשְׁלָמִים, וְזֶה בְּחֻטָּאוֹת וְאִשְׁמוֹת, וּכְתוּב וכו') נִכְתָּב

בְּעוֹלוֹת. עַכְשָׁו, רַעַךְ וְרַע אָבִיךָ אֵל

תַּעֲזוּב, לְעַבְד אוֹתוֹ וְלֹהֲדִבֵּק בּוּ וְלַעֲשׂוֹת

מִצְוֹתָיו. אֵל תַּעֲזוּב, וְדָאִי. וְזֶה שְׁנַאֲמַר

זֶה בֵּית רַעַךְ? זֶה הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה

שֶׁהַכְּנִים בְּךָ רַעַךְ וְנָתַן אוֹתָהּ כְּתוּבָה.

וְעַל זֶה עֲבוֹדַת הַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא –

לְאַהֲב אוֹתוֹ כְּפֶל, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ו)

וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ. זֶה אֵלַי וְאֶנְוְהוּ –

הוֹקֵר רַגְלֶךָ מִבֵּית רַעַךְ. כְּלוֹמַר, הוֹקֵר

יַעֲרֶךָ שְׁלָא יִרְתַּח כְּנַגְדֶךָ וְלָא יִשְׁלַט בְּךָ,

וְלָא תַעֲשֶׂה הִרְהוּר אַחֲר. מִבֵּית רַעַךְ, מִי

שְׁבַמְעֵי אַמְסֵם הָיוּ רֹאִים וּמִשְׁבַּחִים אֶת

שְׁבַמְעֵי אַמְסֵם הָיוּ רֹאִים וּמִשְׁבַּחִים אֶת

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי אָמַאי וְאַרְמְמָנְהוּ, דְּהָא
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם לְעִילָא הוּא. אָמַר לִיה, אֲפִילוּ
 הָכִי אַצְטְרִיד, וְכֹלָא תַד מְלָה, וְאַרְמְמָנְהוּ
 בְּכֹלָא, לְאַכְלָלָא, מָאן דִּידַע לִיחְדָא שְׂמָא קַדִּישָא
 רַבָּא, דְּהָא הוּא פְּלַחְנָא עַלְמָה דְּקוּדְשָא בְּרִיד הוּא.

רַבִּי יְהוּדָה הָוֵה יָתִיב קָמִיה דְּר' שְׁמַעוֹן, וַהֲוֵה
 קָאָרִי, בְּתִיב (ישעיה נב) קוֹל צוֹפִיף נְשָׂאוּ קוֹל
 יַחְדָּו יִרְנְנוּ. קוֹל צוֹפִיף, מָאן אֵינּוֹן צוֹפִיף. אֵלָא
 אֵלִין אֵינּוֹן דְּמַצְפָּאן, אֵימְתִי יִרְחִם קַדְשָא בְּרִיד
 הוּא, לְמַבְנֵי בֵיתֵיה. נְשָׂאוּ קוֹל, יִשְׂאוּ קוֹל מִיבְעֵי
 לִיה, מָאִי נְשָׂאוּ קוֹל. אֵלָא, כָּל בַּר נֶשׂ דְּבַכֵּי,
 וְאַרְיִם קָלִיָּה עַל חֶרְבֵּן בֵּיתֵיה דְּקוּדְשָא בְּרִיד הוּא,
 זָכִי לְמָה דְּכַתִּיב לְבַתָּר יַחְדָּו יִרְנְנוּ. וְזָכִי לְמַחְמֵי
 לִיה בִּישׁוּבָא בְּחַדְוֹתָא.

 לשון הקודש

בְּרוּךְ הוּא.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 וְהוּא קוֹרָא, בְּתוּב (ישעיה נב) קוֹל צוֹפִיף
 נְשָׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יִרְנְנוּ. קוֹל צוֹפִיף, מִי הֵם
 צוֹפִיף? אֵלָא אֵלָה הֵם שְׁמַצְפִּים מְתֵי
 יִרְחִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת אֶת
 בֵּיתוֹ. נְשָׂאוּ קוֹל? יִשְׂאוּ קוֹל הֲיָה צְרִיף
 לְהִיוֹת! מַה זֶה נְשָׂאוּ קוֹל? אֵלָא כָּל אָדָם
 שְׂבוּכָה וּמְרִים קוֹלוֹ עַל חֶרְבֵּן בֵּיתוֹ שֶׁל

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹלָם הֵיוּ אוֹמְרִים זֶה
 אֵלֵי וְאַנְהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְמָנְהוּ, כְּמוֹ
 שְׁנֹאמַר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֵּן, לְמָה
 וְאַרְמְמָנְהוּ, שְׁתַּרִּי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם הוּא
 לְמַעַלָּה? אָמַר לוֹ, אֲפִלוּ כֵּן צְרִיף, וְהַכֵּל
 דְּבַר אַחֲרָה, וְאַרְמְמָנְהוּ כְּכֹל, לְהַכְלִיל מִי
 שִׁידַע לִיחְדָא אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַגָּדוֹל,
 שְׁתַּרִּי זֹהוּ עֲבוּדָה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ

בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן, (אָמַר לֵיהּ) בְּשׁוּב יי' אֶל צִיּוֹן מִיבְעֵי
לֵיהּ, מָאִי בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן אֶלָּא בְּשׁוּב יי'
צִיּוֹן וְדָאִי. תָּא חַזֵּי, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְחָרִיב יְרוּשָׁלַם
לְתַתָּא, וּכְנַסְת יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּרְכַּת, סָלִיק מַלְכָּא
קַדִּישָׁא לְצִיּוֹן, וְאַנְגִיד לֵיהּ לְקַבְּלֵיהּ, בְּגִין דְכְּנַסְת
יִשְׂרָאֵל אֶתְתַּרְכַּת. (הַשְׁתָּא דְאַתְגַּלְיָא כְּנַסְת יִשְׂרָאֵל סָלִיק לֵיהּ לְגַבִּיחַ)
וְכַד תִּתְהַדֵּר כְּנַסְת יִשְׂרָאֵל לְאַתְרָהּ, כְּדִין יִתּוּב
מַלְכָּא קַדִּישָׁא לְצִיּוֹן לְאַתְרֵיהּ, לְאַזְדַּוּוּנָא חַד בְּחַד,
וְדָא הוּא בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן. וְכְדִין זְמִינִין יִשְׂרָאֵל
לְמִימָר, זֶה אֵלֵי וְאַנְוְהוּ. וְכַתִּיב, זֶה יי' קוֹיְנֵנוּ לֹו
נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ, בִּישׁוּעָתוֹ וְדָאִי.

יי' אִישׁ מְלַחֲמָה יי' שְׁמוֹ. (שְׁמוֹת טו) רַבִּי אַבְּא פְּתַח
עַל כֵּן יֹאמֵר בְּסֵפֶר מְלַחֲמוֹת יי' אֶת
זֶה בְּסוּפָה וְאֶת הַנְּחָלִים אֲרַנּוּן. כַּמָּה אֵית לָן

לשון הקודש

ועתה שנתגלתה כנסת ישראל, מעלה אותה אליו
 וכשתחזור כנסת ישראל למקומה, אז
 ישוב המלך הקדוש לצייון למקומו
 להודווג אחד באחד, וזהו בשוב ה' ציון.
 ואז עתידים ישראל לומר זה אלי
 ואננה, וכתוב זה ה' קוינו לו נגילה
 ונשמחה בישועתו, בישועתו ודאי.

ה' איש מלחמה ה' שמו. רבי אבא
 פתח, (במדבר כא) על כן יאמר בספר

הקדוש ברוך הוא, זוכה למה שכתוב
 אחר כך - יחדו ירגנו, וזוכה לראותו
 מישוב בחדרה.

בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן! הֲיָה צְרִיף לְהִיּוֹת בְּשׁוּב
ה' אֶל צִיּוֹן! מַה זֶה בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן? אֶלָּא
בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן וְדָאִי. בַּא רְאֵה, בְּשַׁעֲה
שְׁחָרְבָה יְרוּשָׁלַם לְמַטָּה וּכְנַסְת יִשְׂרָאֵל
בְּרִשָׁה, עָלָה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְצִיּוֹן, וְנִאֲנַח
כְּנַגְדוֹ, מִשׁוּם שְׁכַנַּסְת יִשְׂרָאֵל בְּרִשָׁה,

לְאַסְתַּכְּלָא בְּפִתְגָמֵי אוֹרֵייתָא, כַּמָּה אֵית לָן לְעֵינָא
 בְּכָל מִלְחָא, דְּלִית לָךְ מִלָּה בְּאוֹרֵייתָא, דְּלֵא
 אֶתְרַמְיָא בְּשָׂמָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, וְלִית לָךְ מִלָּה
 בְּאוֹרֵייתָא, דְּלִית בָּהּ כַּמָּה רְזִין, כַּמָּה טַעְמִין, כַּמָּה
 שְׂרָשִׁין, כַּמָּה עֲנָפִין. (דף נ"ו ע"א).

הָכֵא אֵית לְאַסְתַּכְּלָא, עַל כֵּן יֵאמֵר בְּסֵפֶר
 מְלַחְמוֹת יִי, וְכִי סֵפֶר מְלַחְמוֹת יִי, אֵין
 הוּא. אֵלֵא הָכֵי אֶתְעָרוּ חֲבֵרֵיִיא, כָּל מָאן דְּאִנְח
 קָרְבָא בְּאוֹרֵייתָא, זְכִי לְאַסְנָאָה שְׁלָמָא בְּסוּף מְלוּי.
 כָּל קָרְבִין דְּעֲלָמָא, קַטְטָה וְחֲרַבְנָא. וְכָל קָרְבִין
 דְּאוֹרֵייתָא, שְׁלָמָא וְרַחֲמֵימוֹתָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב עַל
 כֵּן יֵאמֵר בְּסֵפֶר מְלַחְמוֹת יִי אֵת וְהֵב בְּסוּפָה,
 כְּלוּמַר, אֶהְבָּה בְּסוּפָה. דְּלִית לָךְ אֶהְבָּה וְשְׁלָמָא
 בְּרַמְיָא.

לשון הקודש

הוא? אלא כאן התעוררו החברים, שכל
 מי שעורף קרב בתורה, זוכה להרבות
 שלום בסוף דבריו. כל הקרבות
 שבעולם – קטטה וחרבון, וכל הקרבות
 של התורה – שלום ואהבה. זהו שפתנו
 על כן יאמר בספר מלחמת ה' ואת והב
 בסופה, כלומר, אהבה בסופה. שאין
 לך אהבה ושלום פרט לזה.

מלחמת ה' את והב בסופה ואת
 הנחלים ארנון. כמה יש לנו להסתכל
 בדברי התורה, כמה יש לנו לעיין בכל
 דבריה, שאין לך דבר בתורה שלא
 נרמז בשם הקדוש העליון, ואין לך דבר
 בתורה שאין בו כמה סודות, כמה
 טעמים, כמה שרשים, כמה ענפים.
 כאן יש להסתכל, על כן יאמר בספר
 מלחמת ה' – וכי ספר מלחמות ה' היכן

תוֹ קִשְׁיָא בְּאַתְרֵיהּ. עַל כֵּן יֹאמֵר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת
 יי, בְּתוֹרַת מִלְחָמוֹת יי מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאי
 בְּסֵפֶר. אֵלָא רָזָא עֲלָאָה הוּא, אַתְרֵי אֵית לֵיהּ
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאַקְרִי סֵפֶר (נ"א וּמְסַפֵּר) בְּמָה
 דְּאַתְרֵי אֹמֵר, (יִשְׁעִיָּה לְד) דְּרִשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יי וּקְרֵאוּ. דְּכָל
 חֵילִין וְגִבּוֹרִין דְּעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהָהוּא סֵפֶר
 תְּלִיין, (נ"א וּמְתַמֵּן נִפְקִין אֶת וְהֵב בְּסוּפָה וּבֵיתָה.) וְכֵד אַנְתָּה קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא קְרַבּוּי, בְּחַד אַתְרֵי דְּאִיהוּ בְּסוּפָא דְּדִרְגִין,
 וְאַקְרִי וְהֵב. בְּמָה דְּאַתְרֵי אֹמֵר (מִשְׁלֵי ל) לְעֵלוּקָה שְׁתֵּי
 בְּנוֹת הַבַּיִת. בְּסוּפָה: בְּסוּפָה דְּרִגִין אֲשֶׁת־כַּח.
 בְּסוּפָה: יָם סוּף אַתְקֵרִי, יָם דְּאִיהוּ סוּף לְכָל דְּרִגִין.
 וְאַתְרֵי הַנְּחָלִים אֲרִגּוֹן וְעַם נַחֲלֵיָא דְּאַשְׁתַּכְּחוּ
 וְאַתְנַגִּידוּ. לְגַבִּיָּה, מִהָהוּא אַתְרֵי עֲלָאָה,
 דְּאַקְרִי אֲרִגּוֹן. מָאי אֲרִגּוֹן, זְוּוּגָא עֲלָאָה דְּחִבְיָבוּתָא,

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

קְרַבּוּתֵינוּ, בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהוּא בְּסוּף
 הַדְּרָגוֹת, וְנִקְרָא וְהֵב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי
 ל) לְעֵלוּקָה שְׁתֵּי בְּנוֹת הַבַּיִת. בְּסוּפָה –
 נִמְצָא בְּסוּף הַדְּרָגוֹת. בְּסוּפָה – נִקְרָאת
 יָם סוּף, יָם שֶׁהוּא סוּף הַדְּרָגוֹת.

וְאַתְרֵי הַנְּחָלִים אֲרִגּוֹן, וְעַם הַנְּחָלִים
 שֶׁנִּמְצְאוּ וְנִמְשְׁכוּ לוֹ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן
 שֶׁנִּקְרָא אֲרִגּוֹן. (מִדְּהוּ אֲרִגּוֹן) זְוּוּגָא עֲלִיּוֹן שֶׁל
 חִבְיָבוּת, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים לְעוֹלָמִים, כְּמוֹ

עוֹד קִשְׁיָא בְּמָקוֹמוֹ. עַל כֵּן יֹאמֵר בְּסֵפֶר
 מִלְחָמַת ה' – בְּתוֹרַת מִלְחָמוֹת ה' הִיָּה
 אֲרִיךְ לְהִיְתוּ! מִהוּ בְּסֵפֶר? אֵלָא סוּד
 עֲלִיּוֹן הוּא. מְקוֹם יֵשׁ לְקְדוּשׁ – בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁנִּקְרָא סֵפֶר (וּמְסַפֵּר), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּרִשׁוּ
 מֵעַל סֵפֶר ה' וּקְרֵאוּ. שְׁכָל הַכּוֹחוֹת
 וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ סֵפֶר, (וּמִשְׁם יוֹצְאִים. אֶת וְהֵב בְּסוּפָה
 וְכִשְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵךְ אֶת

דָּלָא מִתְפָּרְשָׁאן לְעֵלְמִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בראשית ב)
 וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן. וּבְדָא, מִשְׁתַּרְשָׁן שְׂרָשׁוּי,
 וְאַתְרֵבִיאוּ עֲנַפֵּי, לְאוֹשְׁטָא קְרָבוּי בְּכָל אֶתְר,
 לְאוֹשְׁטָא חִילִין וּגְבוּרָאן, וְלֹאֲתַחֲזָא שׁוֹלְטָנָא רַבָּא
 וַיִּקְרָא דְכָלָא.

תָּא חָזִי, כַּד מִתְעַרְוּ גְבוּרָאן וּקְרָבוּי דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה גְרָדִינֵי טְהִירִין, מִתְעַרְוּ
 לְכָל עֵיבַר, כְּדִין שְׁנַנְן רוּמְחִין, וְסִיפִין, וּמִתְעַרְוּ
 גְבוּרָאן, וַיִּמָּא אֶתְרֵגִישֵׁת וְגִלְגֵּלוּי סְלָקִין וְנַחְתִּין,
 וְאַרְבִּין דְּאֶזְלִין וְשִׂאטָן בְּיַמָּא, לְכָל עֵיבַר
 מִסְתַּלְקִין. שְׁנָנָא קְרָבָא (נ"א חֲרָבָא) בְּאַבְנֵי
 בְּלִסְטְרָאוֹת, מְאִרֵי דְרוּמְחִין וְסִיפִין, כְּדִין (תהלים מה)

חֲצִיךְ שְׁנוּנִים (נ"א מִתְעַרְוּ לְאוֹשְׁטָא קְרָבוּי בְּכָל אֶתְר וְלְאוֹשְׁטָא חִילִין
 וּגְבוּרָאן לְכָל עֵיבַר כְּדִין יִמָּא אֶתְרֵגִישֵׁת וְגִלְגֵּלוּי סְלָקִין וְאַרְבִּין דְּאֶזְלִין וְשִׂאטָן נַחְתִּין
 וְסְלָקִין וְזַעֲפָא אֲשַׁתְּכַח. כְּדִין מִתְעַרְוּ מְגִיחֵי קְרָבָא בְּאַבְנֵי בְּלִסְטְרָאִין מְאִרֵי דְרוּמְחִין

לשון הקודש

גְבוּרָאוֹת, וְהֵים מִתְרַגְּשׁ, וְגִלְוֵי עוֹלִים
 וְיֹרְדִים, וְהָאֲנִיּוֹת שְׁהוֹלְכוֹת וְשִׂטוֹת בְּיָם,
 מִסְתַּלְקוֹת לְכָל עֵבֶר. קְרָב (חֲרָב) שְׁנוּן
 בְּאַבְנֵי בְּלִסְטְרָאוֹת, בְּעֵלֵי רְמָחִים
 וְחֲרָבוֹת. אֶזְ (תהלים מא) חֲצִיךְ שְׁנוּנִים

(מִתְעוֹרְרִים לְהוֹשִׁיט קְרָבוֹת בְּכָל מְקוֹם וְלְהוֹשִׁיט כַּחוֹת וּגְבוּרוֹת
 לְכָל עֵבֶר, וְאֵז הֵים מִתְרַגֵּשׁ וְגִלְוֵי עוֹלִים, וְהָאֲנִיּוֹת שְׁהוֹלְכוֹת
 וְשִׂטוֹת יוֹרְדוֹת וְעוֹלוֹת, וְהוֹעֵף נְמָצָא. וְאֵז מִתְעוֹרְרִים עוֹרְכֵי
 הַקְּרָב בְּאַבְנֵי בְּלִסְטְרָאוֹת, בְּעֵלֵי רְמָחִים וְחֲרָבוֹת, חֲצִים וְקִשְׁתוֹת,

שְׁנָנָא (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן. וּבְזוֹה
 נְשָׂרָשִׁים שְׂרָשׁוּי וּמִתְרַבִּים עֲנַפֵּי,
 לְהוֹשִׁיט קְרָבוֹתָיו בְּכָל מְקוֹם, לְהוֹשִׁיט
 כַּחוֹת וּגְבוּרוֹת, וְלְהִרְאוֹת שְׁלִטוֹן גָּדוֹל
 וּנְכֻבָּד שֶׁל הַכּוֹל.

כַּאֲרֵא, כְּשִׁמְתְּעוֹרְרוֹת הַגְּבוּרוֹת
 וְהַקְּרָבוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמָה
 בְּעֵלֵי דִין מִתְעוֹרְרִים לְכָל עֵבֶר, וְאֵז
 רְמָחִים שְׁנוּנִים וְחֲרָבוֹת, וּמְעוֹרְרִים

וְכַיִּיפִין גִּירִין וְקִשְׁתִּין כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר חֲצִידָא שְׁנוּנִים) וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
 אֶתְתְּקִיף בְּחִילוּי, וְלֹאֲתַעְרָא קְרָבָא. וְוִי לְאִינוּן
 דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא יִתְעַר עַל־יְהוּ קְרָבָא. כְּדִין כְּתִיב,
 יי' אִישׁ מִלְחָמָה.

וּמַהֲבָא, וּמֵאִינוּן אֶתְנוּן, וּמַהֲאִי קְרָא, נְכַפְקִין
 טוּרֵי קְרָבָא לְאִינוּן חֲיִיבֵינָא, לְאִילִין מְאִרֵי דְכָבוּ
 דְחָבוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְאַתְנוּן אֶתְנַלְלִין לְאִינוּן
 מְאִרֵי קְשׁוּט, וְהָא אֶתְפְּרֶשֶׁן מִלִּין וְהָא אֶתְמַר.

יי' אִישׁ מִלְחָמָה יי' שְׁמוֹ. כִּינּוּן דְכְּתִיב יי' אִישׁ
 מִלְחָמָה, לָא יִדְעָנָא דִּיִּי שְׁמוֹ. אֶלְא, כְּמַה
 דְכְּתִיב, (בראשית יט) וַיִּי הַמְּטִיר עַל סְדוּם וְעַל עַמּוֹרָה
 גְּפֻרִית וְאֵשׁ מֵאֵת יי' מִן הַשָּׁמַיִם. וְכֹלָא בְּהֵאִי סֵפֶר
 תְּלִיין, כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ
 מִתְקוּמָמָה לוֹ. (ועל דא).

לשון הקודש

הַתְּפָרְשׁוּ וְהִרֵי נִתְבָּאָר.
 ה' אִישׁ מִלְחָמָה ה' שְׁמוֹ. כִּינּוּן שְׁכָתוּב
 ה' אִישׁ מִלְחָמָה, לָא יִדְעָנוּ שְׁה' שְׁמוֹ?
 אֶלְא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית יט) וְה' הַמְּטִיר
 עַל סְדוּם וְעַל עַמּוֹרָה גְּפֻרִית וְאֵשׁ מִן
 הַשָּׁמַיִם. וְהַכֵּל תְּלוּי בְּסֵפֶר הַזֹּהָר, כְּנֶאֱמַר
 (איוב ב) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה
 לוֹ. (ועל דהו).

כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר חֲצִידָא שְׁנוּנִים), וְהַקְּדוּשׁ כְּרוּךְ הוּא
 מִתְתְּחִיק כְּכַחוּ וְלַעוּרָר קְרָב. אוּי לְאוּתֶם
 שְׁהַמְלִיךְ הַקְּדוּשׁ יַעוּרָר עֲלֵיכֶם קְרָב. אִזּוּ
 כְּתוּב ה' אִישׁ מִלְחָמָה.
 וּמַכְפָּאן, וּמֵאוּתָן אוּתִיּוֹת, וּמִפְסוּק זְהוּ,
 יוֹצֵאִים הָרִי קְרָבוֹת לְאוּתֶם רְשָׁעִים,
 לְאוּתֶם בְּעֲלֵי מְרִיבָה שְׁחָטְאוּ
 לְקְדוּשׁ-כְּרוּךְ-הוּא, וְהָאוּתִיּוֹת מִתְנַלְלוֹת
 לְאוּתֶם בְּעֲלֵי אַמְתָּא, וְהִרֵי הַדְּבָרִים

תָּא חַזִי, בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתַעֲר
 קַרְבָּא בְּעֵלְמָא, עֲלָאי וְתַתָּאי אֲתַעֲקְרוּ
 מֵאֲתַרֵייהוּ, כְּמָה דְאֻקְיָמְנָא הָדָא הוּא דְכְתִיב
 מִרְכַּבּוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בֵּינִים. וְלִזְמַנָּא דְאֲתֵי, זְמַן
 קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַנְחָא קַרְבָּא עֲלָאָה וְתַקִּיפָא
 בְּעַמְמֵינָא, בְּגִין לְאֻקְרָא שְׁמִיָּה, הָדָא הוּא דְכְתִיב
 (זכריה יד) וַיָּצֵא יי' וְנָלְחָם בְּגוֹיִם הָהֵם כִּיּוֹם הִלָּחְמוּ
 בְּיוֹם קַרְבַּ וְכְתִיב (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדְּלֵתִי וְהִתְקַדְּשֵׁתִי
 וְנִודַעְתִּי וְגו'. (מִרְכַּבּוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בֵּינִים. כִּד אֲתַעֲר קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא
 קַרְבָּא כְּדִין אֲתַעֲרוּ דְרַגִּין עֲלָאִין וְדְרַגִּין תַּתָּאִין דְלִתְמָא וְכְדִין מִרְכַּבּוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ
 יָרָה בֵּינִים).

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים עז) רָאוּךְ מִיָּם אֱלֹהִים
 רָאוּךְ מִיָּם יַחִילוּ וְגו', בְּשַׁעְתָּא דְעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל
 יַת יַמָּא, אָמַר קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַלְאַכָּא דִּי מְמַנָּא
 עַל יַמָּא, פְּלִיג מִימְךָ. אָמַר לִיָּה לְמָתָה. אָמַר לִיָּה

לשון הקודש

וְהִתְקַדְּשֵׁתִי וְנִודַעְתִּי וְגו'. וּמִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ
 יָרָה בֵּינִים. כְּאֲשֶׁר יַעֲזֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קַרְבֵּי, אֲזַ וְיַתְעוּרְרוּ
 דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְדְרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת שְׁלֹמֶשֶׁה, וְאֲזַ מִרְכַּבַּת פְּרָעָה
 וְחִילוֹ יָרָה בֵּינִים.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים עז) רָאוּךְ
 מִיָּם אֱלֹהִים רָאוּךְ מִיָּם יַחִילוּ וְגו'. בְּשַׁעְתָּא
 שְׁעֵבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם, אָמַר הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאַךְ הַמְּמַנָּה עַל הַיָּם: חֲלַק
 מִימִידָא! אָמַר לוֹ: לְמָתָה? אָמַר לוֹ: כְּדִי

כֵּא רָאָה, בְּשַׁעְתָּא שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְעוֹרֵר קַרְבַּ בְּעוֹלָם, נַעֲקָרִים מִמְּקוֹמֵם
 עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שְׁבַאֲרַנּוּ, זְהוּ
 שְׁכַתּוֹב מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בֵּינִים.
 וְלַעֲתִיד לָבֵא עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲרֹךְ קַרְבַּ עֲלִיוֹן וְחֲזֹק בְּעַמִּים כְּדִי לְכַבֵּד
 אֶת שְׁמוֹ. זְהוּ שְׁכַתּוֹב (זכריה יד) וַיָּצֵא ה'י'
 וְנָלְחָם בְּגוֹיִם הָהֵם כִּיּוֹם הִלָּחְמוּ בְּיוֹם
 קַרְבֵּי, וְכְתוּב (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדְּלֵתִי

בְּגִין דְּבִנְי יַעֲבֵרוּן בְּגִינוּד. אָמַר לִיהּ, פּוֹרְקָנָא
דְּקִיטְנָא קְשׁוּט. מָאִי שְׁנָא אֵלִין מֵאֵלִין.

אָמַר לִיהּ עַל תְּנַאי דָּא, עֲבָדִית לִימָא כִּד פְּרָאֲתִי
עֲלִמָּא. מַה עָבִיד קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אֲתַעֲר
גְּבוּרְתָּא דִּילִיהּ, וְאֲתַקְמָטוּ מִיָּא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב
רְאוּךְ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךְ מִיָּם יַחִילוּ. אָמַר לִיהּ
קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, קְטוּל פֶּל אֵינוֹן אֲכִלוּסִין, לְבַתָּר
אֲרַמִי לֹזֶן לְבַר. לְבַתָּר חָפִי יִמָּא עֲלִייהוּ, הָדָא הוּא
דְכִתִּיב מִרְכָּבוֹת פְּרָעָה וַחִילוּ יָרָה בְּיָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פּוֹק חָמִי כַּמָּה רְתִיבִין עָבִיד
קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְעֵילָא, כַּמָּה אֲכִלוּסִין,
כַּמָּה חִיָּלִין, וּכְלָהוּ (דף נ"ו ע"ב) קְשִׁירִין אֵלִין בְּאֵלִין. (וְהִיא
אוּלִיפְנָא) כְּלָהוּ רְתִיבִין אֵלִין לְאֵלִין, דְּרַגִּין עַל דְּרַגִּין,
וּמִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא מִתְעָרִין רְתִיבִין (נ"א דל"א) קְדִישִׁין

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וְאַחַר כֵּן זָרַק אוֹתָם הַחוּצָה, אַחַר כֵּן
כַּסֶּה הַיָּם עֲלֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכִתוּב מִרְכָּבוֹת
פְּרָעָה וַחִילוּ יָרָה בְּיָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יָצָא רָאָה כַּמָּה
מִרְכָּבוֹת עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַעְלָה, כַּמָּה אוּכְלוּסִים, כַּמָּה חִילוֹת,
וּכְלָם קְשׁוּרִים אֵלוּ בְּאֵלוּ, וְחִירִי לְמַדְנָו כֹּל
הַמִּרְכָּבוֹת אֵלוּ לְאֵלוּ, דְּרַגּוֹת עַל דְּרַגּוֹת,
וּמִצַּד הַשְּׁמָאל מִתְעוֹרְרוֹת מִרְכָּבוֹת וְשֵׁלָא

שְׁבִנְי יַעֲבֵרוּ בְּתוֹכָהּ. אָמַר לוֹ: מַדַּת
הַנְּאֻלָּה הִיא אֲמַת, אֲבָל מַה שׁוֹנִים אֵלֶּה
מֵאֵלֶּה?

אָמַר לוֹ: עַל תְּנַאי זֶה עֲשִׂיתִי אֶת הַיָּם
כְּשִׁבְרָאֲתִי אֶת הָעוֹלָם. מַה עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? עוֹרֵר אֶת גְּבוּרְתוֹ וְנִקְמָטוּ
הַמַּיִם. זֶהוּ שְׁכִתוּב רְאוּךְ מִיָּם אֱלֹהִים
רְאוּךְ מִיָּם יַחִילוּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא: הֲרַג אֶת כֹּל הָאוּכְלוּסִים הַלָּלוּ,

שְׁלִיטִין. וּבְלָהוּ דְרַגִּין יְדִיעֵן לְעֵילָא.

וְהָא אֲתַעֲרָא בְּכּוּר פְּרַעָה, דְּהוּא דְרַגָּא חַד,
 דְּקַטְל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דְרַגָּא דִילִיָּה ג"א חִילִיָּה)
 וְתַבַּר לִיָּה מִשׁוּלְשָׁלִיָּה תְּקִיפָא, (וְדְרַגָּא דִילִיָּה) תְּחֹת
 שׁוּלְטָנִיָּה, כְּמָה רְתִיכִין וְכְמָה חֲזִילִין דְּקוֹזְמִיטִין
 מִסְטָר שְׂמָא לָא, מְנַהוֹן אַחֲדָן בְּאַתָּר עֲלָאָה
 דְּשׁוּלְטָנִיָּתָא דְלַהוֹן, וּמְנַהוֹן אַחֲדָן בְּמַלְכוּתָא
 דְלְעֵילָא. מְנַהוֹן אַחֲדָן בְּתַר אַרְבַּע פְּרַסוּוֹן (כ"א חִיּוּן),
 (נ"א רַחֲמִין) כְּמָה דְאַתְּמַר.

וּבְלָהוּ אֲתַמְסְרוּ בִיָּדֵיהּ, בְּדִינָא דְמַלְכוּתָא, דְאַקְרִי
 יִמָּא רַבָּא, לְתַבְרָא לֹון מְדַרְגִיָּהוֹן, וְכַד
 אִינוּן אֲתַבְרוּ לְעֵילָא, כָּל אִינוּן דְלַתְתָּא אֲתַבְרוּ,
 וְאַתְאֲבִידוּ בְיִמָּא תַתָּאָה. הָדָא הוּא דְכְתִיב,
 מִרְכַּבֹּת פְּרַעָה וְחִילוּ יָרָה בֵיָּם. בֵּיָּם סְתָם.

לשון הקודש

הַעֲלִינָהּ. מִהֶם אַחוּזִים אַחַר אַרְבַּעָה
 בְּסֵאוֹת (חֲמִיּוֹת) רַחֲמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.

וְכַלֵּם נִמְסְרוּ בְיָדוֹ, בְּדִין הַמַּלְכוּת,
 שֶׁנִּקְרָאת הֵימָּן הַגְּדוֹל, לְשֹׁבֵר אוֹתָם
 מְדַרְגָּתָם. וְכִשְׁנֹשְׁפָרִים לְמַעְלָה, כָּל
 אוֹתָם שְׁלֵמָה נִשְׁפָּרִים וְנֶאֱבָדִים בֵּיָּם
 הַתַּחְתּוֹן. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב מִרְכַּבֹּת פְּרַעָה
 וְחִילוּ יָרָה בֵיָּם. בֵּיָּם סְתָם.

קְדוּשׁוֹת שְׁשׁוּלְטוֹת, וְכֹלן דְרַגּוֹת יְדוּעוֹת
 לְמַעְלָה.

וְחֲרִי בְּאַרְנוּ בְּכּוּר פְּרַעָה, שֶׁהוּא אַחַת
 הַדְרַגּוֹת שֶׁהֲרִג הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (דְרַגָּה
 שְׁלוֹ ג"א חִילוּתִין) וְשֹׁבֵר אוֹתוֹ מִשְׁלֵשְׁלָתוֹ
 הַחֲזָקָה, (וְדַרְגָּתוֹ) תַּחַת שְׁלֵטוֹנוֹ כְּמָה
 מִרְכַּבֹּת וְכְמָה חִילוֹת שֶׁל גְּבוּרִים מְצַד
 הַשְּׂמָאל, מִהֶם אַחוּזִים בְּמִקּוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל
 הַשְּׁלֵטוֹן שְׁלָהֶם, וּמִהֶם אַחוּזִים בְּמַלְכוּת

וּמִבְּחַר שְׁלִישׁוֹ טַבְּעוּ בַּיּוֹם סוּף. וּמִבְּחַר שְׁלִישׁוֹ,
הָאֵתְמַר, וְשְׁלִישִׁים עַל כָּלֹּ, כְּלָחוּ
דְּרַגְיָן תִּרְיִן וְחָד. אֵלִין עַל אֵלִין. כְּגוֹנָא עֲלָאָה חָכִי
אֶתְעֵבִידוּ. וְכָלְחוּ אֶתְמָסְרוּ בִידְחָא, לְאֶתְפָּרָא
מִשׁוּלְטָנִיהוֹן, אֵלִין וְאֵלִין.

תָּא חָזִי, הָאֵתְמַר דְּכָלְחוּ עֶשֶׂר מְחָאן דְּעָבַד
קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּמַעְרִים, כִּלְאָ הָוָה יָדָא
חָדָא, דְּשִׁמְאָלָא אֲכָלִיל בִּימִינָא. דְּעֶשֶׂר אֶצְבָּעָאן
כְּלִילָן דָּא בְּדָא, לְקַבֵּל עֶשֶׂר אֲמִירוֹן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
הוּא אֶתְקָרִי בְּהוּ לְבָתָר. לְקַבְּלִיהּ דְּכָלָא הָאֵי דִּימָא,
תַּקּוּף וְרַב וְשְׁלִיטָא. כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, (ישעיה ח)
וְהֶאֱחָרוֹן הַכְּבִיד. הָדָא הוּא דְכָתִיב מִרְכָּבוֹת פֶּרְעָה
וְחִילוֹ יָרָה בַּיּוֹם וְגו'. וְלִזְמַנָּא דְּאֶתִי, זְמַן קִדְשָׁא
בְּרִידָּהּ הוּא לְקַטְלָא אֲכָלוּסִין וְקוּזְתוֹרְנָטִין
וְקוּזְתִירִיסִין וְקַלְטִירוֹלְסִין דְּאָדוּם הָדָא הוּא דְכָתִיב,

לשון הקודש

שְׁעֶשֶׂר הָאֶצְבָּעוֹת כְּלוּלוֹת זֹו כּוּז, כְּגוֹד
עֶשֶׂר אֲמִירוֹת שֶׁהַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא
בְּהֵם אַחַר כֵּךְ. כְּגוֹדוֹ שֶׁל הַכֹּל זֶה שֶׁל
הַיּוֹם חֶזֶק וְגִדּוֹל וְשׁוֹלֵט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְהֶאֱחָרוֹן הַכְּבִיד. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב מִרְכָּבוֹת
פֶּרְעָה וְחִילוֹ יָרָה בַּיּוֹם וְגו'. וְלַעֲתִיד לְבָא
עֲתִיד הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַרְג
אוּכְלוּסִים וְקוּזְתוֹרְנָטִין וְקוּזְתִירִיסִין

וּמִבְּחַר שְׁלִישׁוֹ טַבְּעוּ בַּיּוֹם סוּף. וּמִבְּחַר
שְׁלִישׁוֹ, הָרִי נִתְפָּאֵר, וְשְׁלִשִׁים עַל כָּלֹ.
כָּל הַדְּרָגוֹת - שְׁנַיִם וְאַחַד. אֵלֶּה עַל
אֵלֶּה. כְּגוֹן עֲלִיּוֹן כֵּךְ נַעֲשׂוּ. וְכֻלָּם נִמְסְרוּ
בְּיָדֶיהָ לְהַשְׁבֵּר מִשְׁלִטוֹנָם אֵלֶּה וְאֵלֶּה.
כִּי רָאָה, הָרִי נֶאֱמַר שֶׁכָּל עֶשֶׂר הַמְּכוֹת
שֶׁעָשָׂה הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעְרִים, הַכֹּל
הָיָה יָד אַחַת, שֶׁהַשְּׁמַאל כְּלוּלָה בִּימִין.